

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้จะเสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรม ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) โดยจำแนกตามรายการเอกสารคือ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) หนังสือเรียน คู่มือครู ว่ามีเนื้อหาที่กล่าวถึงคุณลักษณะทางจริยธรรมในด้านใด และมีจำนวนมากน้อยเพียงใด

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 เสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรมในเอกสารทั้ง 4 ประเภท คือ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) หนังสือเรียน คู่มือครู ในภาพรวมโดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ (รายละเอียดอยู่ในตารางที่ 1)

ตอนที่ 2 เสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรม โดยจำแนกเป็นเอกสารแต่ละประเภท ดังต่อไปนี้

1. เสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรมในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ด้วยการใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ โดยจำแนกตามหลักการ จุดหมาย แนวดำเนินการ จุดประสงค์ของกลุ่มวิชา และคำอธิบาย (รายละเอียดอยู่ในตารางที่ 2)

2. เสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรมในคู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ด้วยการใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ (รายละเอียดอยู่ในตารางที่ 3)

3. เสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรม ในหนังสือเรียนโดยจำแนกเป็น 5 กลุ่มวิชาในภาพรวม ด้วยการใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ (รายละเอียดอยู่ในตารางที่ 4) รวมทั้งจะเสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรม ในหนังสือเรียนดังกล่าว โดยจำแนกเป็นแต่ละกลุ่มวิชาดังนี้ คือ

3.1 เสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรม ในหนังสือเรียนของกลุ่มวิชาภาษา (รายละเอียดอยู่ในตารางที่ 4.1)

3.2 เสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรม ในหนังสือเรียนของกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ (รายละเอียดอยู่ในตารางที่ 4.2)

3.3 เสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรม ในหนังสือเรียนของกลุ่มวิชาสังคมศึกษา (รายละเอียดอยู่ในตารางที่ 4.3)

3.4 เสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรม ในหนังสือเรียนของกลุ่มวิชาพัฒนาบุคลิกภาพ (รายละเอียดอยู่ในตารางที่ 4.4)

3.5 เสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรม ในหนังสือเรียนของกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ (รายละเอียดอยู่ในตารางที่ 4.5)

4. เสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรม ในคู่มือครูของทั้ง 2 กลุ่มวิชาในภาพรวม ด้วยการใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ (รายละเอียดอยู่ในตารางที่ 5) รวมทั้งเสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรมในคู่มือครูดังกล่าว โดยจำแนกเป็นแต่ละกลุ่มวิชา ดังนี้ คือ

4.1 เสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรม ในคู่มือครูกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ (รายละเอียดอยู่ในตารางที่ 5.1)

4.2 เสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหาด้านจริยธรรม ในคู่มือครูกลุ่มวิชาพัฒนาบุคลิกภาพ (รายละเอียดอยู่ในตารางที่ 5.2)

ตาราง 1 คุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในแต่ละเอกสาร

คุณลักษณะทางจริยธรรม	เอกสาร	หลักสูตร		คู่มือหลักสูตร		หนังสือเรียน		คู่มือครู	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. ความรับผิดชอบ		11	6.40	1	8.33	36	6.10	3	5.88
2. ความซื่อสัตย์สุจริต		3	1.74	-	-	25	4.24	1	1.96
3. ความมีเหตุผล		19	11.05	-	-	31	5.25	6	11.76
4. ความกตัญญูกตเวที		-	-	-	-	24	4.07	-	-
5. ความมีระเบียบวินัย		32	18.60	2	16.67	44	7.46	5	9.80
6. ความเสียสละ		5	2.91	-	-	36	6.10	1	1.96
7. การรู้จักสามัคคี		17	9.88	2	16.67	44	7.46	4	7.84
8. ความมัธยัสถ์ ประหยัด		21	12.21	1	8.33	55	9.32	4	7.84
9. ความยุติธรรม		-	-	-	-	14	2.37	-	-
10. ความอดทนอดกลั้น ขยันหมั่นเพียร		8	4.65	-	-	39	6.61	2	3.93
11. ความเมตตากรุณา		3	1.74	-	-	39	6.61	1	1.96
12. การพึ่งตนเอง		2	1.16	-	-	16	2.71	2	3.92
13. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่		1	0.58	-	-	31	5.25	-	-
14. การมีสัจจะและความจริงใจ		3	1.74	-	-	15	2.54	-	-
15. ความมีสติรู้ผิดชอบชั่วดี		5	2.91	-	-	22	3.73	3	5.88
16. ความอดทนอดกลั้น		6	3.49	-	-	21	3.56	2	3.92
17. การตรงต่อเวลา		-	-	-	-	5	0.85	1	1.96
18. ความเป็นผู้มีวินัยธรรม		27	15.70	3	25.00	25	4.24	1	1.96
19. ความใฝ่รู้		6	3.49	2	16.67	24	4.07	15	29.41
20. การรู้จักประมาณตน		2	1.16	1	8.33	15	2.54	-	-
21. การไม่เบียดเบียนกัน		1	0.58	-	-	14	2.37	-	-
22. ความมีสัมมาคารวะ		-	-	-	-	9	1.53	-	-
23. การส่งเสริมคนทำความดี		-	-	-	-	3	0.51	-	-
24. ความกล้าทางจริยธรรม		-	-	-	-	3	0.51	-	-
รวม		172	100	12	100	590	100	51	100

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) มีจำนวน 18 ด้าน โดยมีค่าความถี่รวมทั้งหมด 172 ครั้ง คุณลักษณะทางจริยธรรมที่เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 5 ลำดับแรก คือ ความมีระเบียบวินัย 32 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 18.60 ความเป็นผู้มีวินัยธรรม 27 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 15.70 ความมั่งคั่ง ประหยัด 21 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.21 ความมีเหตุผล 19 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 11.05 การรู้จักสามัคคี 17 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 9.88 ส่วนคุณลักษณะทางจริยธรรม 5 ลำดับสุดท้ายมีจำนวนทั้งหมด 7 คุณลักษณะ คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเมตตากรุณา การมีสัจจะและความจริงใจ คุณลักษณะละ 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.74 การฟังตนเอง การรู้จักประมาณตน คุณลักษณะละ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.16 ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และการไม่เบียดเบียนกัน คุณลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.58 ส่วนคุณลักษณะทางจริยธรรมที่ไม่ปรากฏในหลักสูตร มีทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ความกตัญญูกตเวที ความยุติธรรม การตรงต่อเวลา ความมีสัมมาคารวะ การส่งเสริมคนทำความดี ความกล้าทางจริยธรรม

คุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในคู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) มีจำนวน 7 ด้าน โดยมีค่าความถี่รวมทั้งหมด 12 ครั้ง คุณลักษณะทางจริยธรรมที่เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ ความเป็นผู้มีวินัยธรรม 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 25.00 ความมีระเบียบวินัย การรู้จักสามัคคี ความไม่รู้ คุณลักษณะละ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 16.67 ความรับผิดชอบ ความมั่งคั่ง ประหยัด การรู้จักประมาณตน คุณลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.33 ส่วนคุณลักษณะทางจริยธรรมที่ไม่ปรากฏในคู่มือหลักสูตร มีทั้งหมด 17 ด้าน ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีเหตุผล ความกตัญญูกตเวที ความเสียสละ ความยุติธรรม ความอดุสาหะ ซื่อสัตย์สุจริต ความเมตตากรุณา การฟังตนเอง ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การมีสัจจะและความจริงใจ ความมีสติรู้ผิดชอบชั่วดี ความอดทนอดกลั้น การตรงต่อเวลา การไม่เบียดเบียนกัน ความมีสัมมาคารวะ การส่งเสริมคนทำความดี ความกล้าทางจริยธรรม

คุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียนต่าง ๆ มีจำนวนครบทุกด้าน โดยมีความถี่รวมทั้งหมด 590 ครั้ง คุณลักษณะทางจริยธรรมที่เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 5 ลำดับแรก คือ ความมัธยัสถ์ ประหยัด 55 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 9.32 การรู้จักสามัคคี และความมีระเบียบวินัย คุณลักษณะละ 44 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.46 ความอดสาหัส ซ้ายนหมั่นเพียร ความเมตตากรุณา คุณลักษณะละ 39 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.61 ส่วนคุณลักษณะทางจริยธรรม 5 ลำดับสุดท้าย มีจำนวน 6 คุณลักษณะ คือ การไม่เบียดเบียนกัน และความยุติธรรม คุณลักษณะละ 14 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.37 ความมีสัมมาคารวะ 9 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.53 การตรงต่อเวลา 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.85 การส่งเสริมคนทำความดี และความกล้าทางจริยธรรม คุณลักษณะละ 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.51

คุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในคู่มือครู มีจำนวน 15 ด้าน โดยมีความถี่รวมทั้งหมด 51 ครั้ง คุณลักษณะทางจริยธรรมที่เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 5 ลำดับแรก คือ ความใฝ่รู้ 15 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 29.41 ความมีเหตุผล 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 11.76 ความมีระเบียบวินัย 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 9.80 การรู้จักสามัคคี และความมัธยัสถ์ ประหยัด คุณลักษณะละ 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.84 ส่วนคุณลักษณะทางจริยธรรม 5 ลำดับสุดท้าย คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความเมตตากรุณา การตรงต่อเวลา และความเป็นผู้มีวิถัฒนธรรม คุณลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.96 ส่วนคุณลักษณะทางจริยธรรมที่ไม่ปรากฏในคู่มือครู มีจำนวน 9 ด้าน ได้แก่ ความกตัญญูกตเวที ความยุติธรรม ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การมีสัจจะและความจริงใจ การรู้จักประมาณตน การไม่เบียดเบียนกัน ความมีสัมมาคารวะ การส่งเสริมคนทำความดี ความกล้าทางจริยธรรม

ตารางที่ 2 คุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในหลักรมัยนศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

คุณลักษณะทางจริยธรรม	ความถี่ของการคิดเป็นร้อยละ				ความถี่ของจุดประสงค์วิชา					ความถี่ของจุดประสงค์วิชาคิดเป็นร้อยละ		ความถี่คำอธิบายรายวิชา				ความถี่คำอธิบายรายวิชาคิดเป็นร้อยละ		รวมทั้งหมด	คิดเป็นร้อยละ		
	คิดเป็นร้อยละ	ความถี่	คิดเป็นร้อยละ	ความถี่	ภาษา	วิทยาศาสตร์	สังคม	พัฒนา	การงาน	ภาษา	วิทยาศาสตร์	สังคม	พัฒนา	การงาน	คิดเป็นร้อยละ	ความถี่					
1. ความรับผิดชอบ	-	-	1	12.50	2.50	-	-	1	-	1	2	10.53	-	1	4	-	2	7	5.15	11	6.40
2. ความซื่อสัตย์ สุจริต	-	-	-	-	2.50	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	1.47	3	1.74
3. ความมีเหตุผล	-	-	1	12.50	2.50	-	2	1	-	1	4	21.05	1	4	7	-	1	13	9.56	19	11.05
4. ความกตัญญูกตเวที	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. ความมีระเบียบวินัย	-	-	1	12.50	2.50	-	1	1	1	1	4	21.05	-	-	8	13	5	26	19.12	32	18.60
6. ความเสียสละ	-	-	1	12.50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	1	4	2.94	5	2.91	
7. การรู้จักสามัคคี	-	-	1	12.50	2.50	-	-	1	-	1	2	10.53	-	-	11	-	2	13	9.56	17	9.88
8. ความมีซื่อสัตย์ ประหยัด	-	-	1	12.50	2.50	-	-	1	1	-	2	10.53	-	4	7	-	6	17	12.50	21	12.21
9. ความยุติธรรม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10. ความอดทนอดกลั้น ซื่อสัตย์สุจริต	-	-	-	-	2.50	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	3	7	5.15	8	4.65	
11. ความเมตตากรุณา	-	-	1	12.50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	1.47	3	1.74	
12. การพึ่งตนเอง	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	5.26	-	-	1	-	-	1	0.73	2	1.16	
13. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	0.73	1	0.58	
14. การมีสัจจะและความจริงใจ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3	2.21	3	1.74	
15. ความมีสติรู้ผิดชอบชั่วดี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	-	5	3.68	5	2.91	
16. ความอดทนอดกลั้น	-	-	-	-	2.50	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	3	5	3.68	6	3.49	
17. การตรงต่อเวลา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
18. ความเป็นผู้มีวินัยธรรม	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	3	15.79	3	-	8	13	-	24	17.64	27	15.70
19. ความใฝ่รู้	1	100	1	12.50	-	-	1	-	-	1	5.26	-	1	2	-	-	3	2.21	6	3.49	
20. การรู้จักประมาณตน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	2	1.47	2	1.16	
21. การไม่เบียดเบียนกัน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	0.73	1	0.58	
22. ความมีสัมมาคารวะ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
23. การส่งเสริมคนทำความดี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
24. ความกล้าทางจริยธรรม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
รวม	1	100	8	100	100	1	4	6	3	5	19	100	4	10	71	27	24	136	100	172	100

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในหลักการของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) มีเพียงคุณลักษณะเดียว คือ ความใฝ่รู้ เป็นจำนวน 1 ครั้ง

คุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในส่วนของจุดหมาย มีจำนวน 8 ด้าน โดยมีความถี่รวมทั้งหมด 8 ครั้ง คุณลักษณะทางจริยธรรมที่พบ ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความมีเหตุผล ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ การรู้รักสามัคคี ความมั่งคั่งสละ ประหยัด ความเมตตากรุณา ความใฝ่รู้ คุณลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.50 ส่วนคุณลักษณะทางจริยธรรมที่ไม่ปรากฏในจุดหมายของหลักสูตรมีทั้งหมด 16 ด้าน ได้แก่ ความซื่อสัตย์ สุจริต ความกตัญญูกตเวที ความยุติธรรม ความอดสาหะ ชัยนหมั่นเพียร การพึ่งตนเอง ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การมีสัจจะและความจริงใจ ความมีสติรู้ผิดชอบชั่วดี ความอดทนอดกลั้น การตรงต่อเวลา ความเป็นผู้มีวินัยธรรม การรู้จักประมาณตน การไม่เบียดเบียนกัน ความมีสัมมาคารวะ การส่งเสริมคนทำความดี ความกล้าทางจริยธรรม

คุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในส่วนของแนวดำเนินการ มีจำนวน 8 ด้าน โดยมีความถี่รวมทั้งหมด 8 ครั้ง คุณลักษณะทางจริยธรรมที่พบ ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีเหตุผล ความมีระเบียบวินัย การรู้รักสามัคคี ความมั่งคั่งสละ ประหยัด ความอดสาหะ ชัยนหมั่นเพียร ความอดทนอดกลั้น คุณลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.50 ส่วนคุณลักษณะทางจริยธรรมที่ไม่ปรากฏในแนวดำเนินการของหลักสูตร มีทั้งหมด 16 ด้าน ได้แก่ ความกตัญญูกตเวที ความเสียสละ ความยุติธรรม ความเมตตากรุณา การพึ่งตนเอง ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การมีสัจจะและความจริงใจ ความมีสติรู้ผิดชอบชั่วดี การตรงต่อเวลา ความเป็นผู้มีวินัยธรรม ความใฝ่รู้ การรู้จักประมาณตน การไม่เบียดเบียนกัน ความมีสัมมาคารวะ การส่งเสริมคนทำความดี ความกล้าทางจริยธรรม

คุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในส่วนของจุดประสงค์วิชา มีจำนวน 8 ด้าน โดยมีความถี่รวมทั้งหมด 19 ครั้ง คุณลักษณะทางจริยธรรมที่เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ ความมีเหตุผล และความมีระเบียบวินัย คุณลักษณะละ 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 21.05

ความเป็นผู้มีวัฒนธรรม 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 15.79 ความรับผิดชอบ การรู้จักสามัคคี
 ความมัธยัสถ์ ประหยัด คุณลักษณะละ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 10.53 การพึ่งตนเอง และ
 ความใฝ่รู้ คุณลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.26 ส่วนคุณลักษณะทางจริยธรรมที่ไม่
 ปรากฏในจุดประสงค์วิชาของหลักสูตร มีจำนวน 16 ด้าน ได้แก่ ความซื่อสัตย์ สุจริต ความ
 กตัญญูกตเวที ความเสียสละ ความยุติธรรม ความอดุสาหะ ชยันหมั่นเพียร ความเมตตา
 กรุณา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การมีสัจจะและความจริงใจ ความมีสติรู้ผิดชอบชั่วดี ความ
 อดทนอดกลั้น การตรงต่อเวลา การรู้จักประมาณตน การไม่เบียดเบียนกัน ความมีสัมมา
 คารวะ การส่งเสริมคนทำความดี และความกล้าทางจริยธรรม

คุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในส่วนของคำอธิบายรายวิชา มีจำนวน 18 ด้าน
 โดยมีความถี่รวมทั้งหมด 136 ครั้ง คุณลักษณะทางจริยธรรมที่เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย
 5 อันดับแรก คือ ความมีระเบียบวินัย 26 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 19.12 ความเป็นผู้มี
 วัฒนธรรม 24 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.64 ความมัธยัสถ์ ประหยัด 17 ครั้ง คิดเป็นร้อย
 ละ 12.50 ความมีเหตุผล และการรู้จักสามัคคี คุณลักษณะละ 13 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 9.56
 ส่วนคุณลักษณะทางจริยธรรม 5 ลำดับสุดท้าย มีจำนวนทั้งหมด 6 คุณลักษณะ คือ ความซื่อสัตย์
 สุจริต ความเมตตา กรุณา การรู้จักประมาณตน คุณลักษณะละ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.47
 การพึ่งตนเอง ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การไม่เบียดเบียนกัน คุณลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็น
 ร้อยละ 0.73 ส่วนคุณลักษณะทางจริยธรรมที่ไม่ปรากฏในคำอธิบายรายวิชา มีทั้งหมด 6
 ด้าน ได้แก่ ความกตัญญูกตเวที ความยุติธรรม การตรงต่อเวลา ความมีสัมมาคารวะ
 การส่งเสริมคนทำความดี ความกล้าทางจริยธรรม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 3 คุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในคู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น
พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

คุณลักษณะทางจริยธรรม	ความถี่ของคุณลักษณะทางจริยธรรม ที่ปรากฏคู่มือหลักสูตร	ร้อยละ
1. ความรับผิดชอบ	1	8.33
2. ความซื่อสัตย์สุจริต	-	-
3. ความมีเหตุผล	-	-
4. ความกตัญญูกตเวทิต	-	-
5. ความมีระเบียบวินัย	2	16.67
6. ความเสียสละ	-	-
7. การรู้จักสามัคคี	2	16.67
8. ความมีจรรยาบรรณ ประหยัด	1	8.33
9. ความยุติธรรม	-	-
10. ความอดทนอดกลั้น ขยันหมั่นเพียร	-	-
11. ความเมตตากรุณา	-	-
12. การพึ่งตนเอง	-	-
13. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	-	-
14. การมีสัจจะและความจริงใจ	-	-
15. ความมีสติรู้ผิดชอบชั่วดี	-	-
16. ความอดทนอดกลั้น	-	-
17. การตรงต่อเวลา	-	-
18. ความเป็นผู้มีวิถัฒนธรรม	3	25.00
19. ความใฝ่รู้	2	16.67
20. การรู้จักประมาณตน	1	8.33
21. การไม่เบียดเบียนกัน	-	-
22. ความมีสัมมาคารวะ	-	-
23. การส่งเสริมคนทำความดี	-	-
24. ความกล้าทางจริยธรรม	-	-
รวม	12	100

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในคู่มือหลักสูตร
มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) มีจำนวน 7 ด้าน โดยมี
ค่าความถี่รวมทั้งหมด 12 ครั้ง คุณลักษณะทางจริยธรรมที่เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ
ความเป็นผู้มีวินัย 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 25.00 ความมีระเบียบวินัย การรู้จักสามัคคี
ความไม่รู้จักคุณลักษณะละ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 16.67 ความรับผิดชอบ ความมีเกียรติ
ประหัต การรู้จักประมาณตน คุณลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.33 ส่วนคุณลักษณะ
ทางจริยธรรมที่ไม่ปรากฏในคู่มือหลักสูตร มีทั้งหมด 17 ด้าน ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต
ความมีเหตุผล ความกตัญญูกตเวทิตะ ความเสียสละ ความยุติธรรม ความอดุสาหะ
ซื่อสัตย์สุจริต ความเมตตากรุณา การพึ่งตนเอง ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การมีสัจจะและ
ความจริงใจ ความมีสติรู้ผิดชอบชั่วดี ความอดทนอดกลั้น การตรงต่อเวลา การไม่
เบียดเบียนกัน ความมีสัมมาคารวะ การส่งเสริมคนทำความดี ความกล้าทางจริยธรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 4 คุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียนทั้ง 5 กลุ่มวิชา

คุณลักษณะทางจริยธรรม	กลุ่มวิชา					รวมกลุ่ม วิชา	คิดเป็น ร้อยละ
	เอกสาร เอกสาร	กลุ่มวิชา ภาษา	กลุ่มวิชา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์	กลุ่มวิชา สังคมศึกษา	กลุ่มวิชา พัฒนาบุคลิก ภาพ		
1. ความรับผิดชอบ	12	1	20	2	1	36	6.10
2. ความซื่อสัตย์สุจริต	6	-	19	-	-	25	4.24
3. ความมีเหตุผล	5	4	11	9	2	31	5.25
4. ความกตัญญูทักเวท	15	-	9	-	-	24	4.07
5. ความมีระเบียบวินัย	7	1	23	12	1	44	7.46
6. ความเสียสละ	15	-	17	3	1	36	6.10
7. การรู้จักสามัคคี	16	3	23	2	-	44	7.46
8. ความมัธยัสถ์ ประหยัด	17	3	21	3	11	55	9.32
9. ความยุติธรรม	1	-	13	-	-	14	2.37
10. ความอดทนอดกลั้น ขยันหมั่นเพียร	15	1	21	2	-	39	6.61
11. ความเมตตากรุณา	17	-	19	2	1	39	6.61
12. การพึ่งตนเอง	9	-	5	2	-	16	2.71
13. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	16	-	15	-	-	31	5.25
14. การมีสัจจะและความจริงใจ	5	-	10	-	-	15	2.54
15. ความมีสติรู้ผิดชอบชั่วดี	5	3	11	2	1	22	3.73
16. ความอดทนอดกลั้น	8	1	11	1	-	21	3.56
17. การตรงต่อเวลา	2	-	3	-	-	5	0.85
18. ความเป็นผู้มีวินัยธรรม	11	-	8	5	1	25	4.24
19. ความใฝ่รู้	1	18	5	-	-	24	4.07
20. การรู้จักประมาณตน	1	-	10	1	3	15	2.54
21. การไม่เบียดเบียนกัน	1	-	13	-	-	14	2.37
22. ความมีสัมมาคารวะ	3	-	6	-	-	9	1.53
23. การส่งเสริมคนทำความดี	3	-	-	-	-	3	0.51
24. ความกล้าทางจริยธรรม	1	-	2	-	-	3	0.51
รวม	192	35	295	46	22	590	100

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียน
 ของทั้ง 5 กลุ่มวิชา ในภาพรวมพบว่ามีจำนวนครบทุกด้าน โดยมีความถี่รวมทั้งหมด 590 ครั้ง
 คุณลักษณะทางจริยธรรมที่เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 5 ลำดับแรก คือ ความมีธรรมา
 ประหยัด 55 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 9.32 ความมีระเบียบวินัย การรู้จักสามัคคี คุณลักษณะละ
 44 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.46 ความอดสาหัส ซื่อสัตย์สุจริต และความเมตตากรุณา
 คุณลักษณะละ 39 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.61 ส่วนคุณลักษณะทางจริยธรรม 5 ลำดับสุดท้าย
 มีจำนวนทั้งหมด 6 คุณลักษณะ คือ ความยุติธรรม และการไม่เบียดเบียนกัน คุณลักษณะละ 14
 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.37 ความมีสัมมาคารวะ 9 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.53 การ
 ตรงต่อเวลา 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.85 การส่งเสริมคนทำความดี และความกล้าทาง
 จริยธรรม คุณลักษณะละ 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.51

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 4.1 คุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียนกลุ่มวิชาภาษาไทย

คุณลักษณะทางจริยธรรม	รายวิชา	←— อ่านนอกเวลา —→					รวม ทั้งหมด	คิดเป็น ร้อยละ
	ท.101 ท.102	ท.101 ท.102	แมงมุม เพื่อนรัก	เมื่อคุณตา คุณยาย ยังเด็ก	ยอด นักสืบ	ห่ม ชานา		
1. ความรับผิดชอบ	3	-	2	3	3	1	12	6.25
2. ความซื่อสัตย์สุจริต	1	-	1	-	2	2	6	3.13
3. ความมีเหตุผล	2	-	-	-	2	1	5	2.60
4. ความกตัญญูกตเวที	7	-	2	1	4	1	15	7.81
5. ความมีระเบียบวินัย	2	1	1	1	1	1	7	3.65
6. ความเสียสละ	4	-	3	3	2	3	15	7.81
7. การรู้จักสามัคคี	-	-	1	5	3	7	16	8.33
8. ความมัธยัสถ์ ประหยัด	3	-	-	9	-	5	17	8.85
9. ความยุติธรรม	-	-	-	-	-	1	1	0.52
10. ความอดทนอดกลั้น ขยันหมั่นเพียร	2	-	2	4	4	3	15	7.81
11. ความเมตตากรุณา	1	-	6	4	3	3	17	8.85
12. การพึ่งตนเอง	1	-	2	3	-	3	9	4.69
13. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	5	-	-	5	3	3	16	8.33
14. การมีสัจจะและความจริงใจ	2	-	1	-	2	-	5	2.60
15. ความมีสติรู้ผิดชอบชั่วดี	3	-	-	-	2	-	5	2.60
16. ความอดทนอดกลั้น	1	-	2	-	2	3	8	4.17
17. การตรงต่อเวลา	-	-	-	1	1	-	2	1.05
18. ความเป็นผู้มีวัฒนธรรม	-	-	1	5	-	5	11	5.73
19. ความไม่ไม่รู้	1	-	-	-	-	-	1	0.52
20. การรู้จักประมาณตน	1	-	-	-	-	-	1	0.52
21. การไม่เบียดเบียนกัน	1	-	-	-	-	-	1	0.52
22. ความมีสัมมาคารวะ	1	-	-	2	-	-	3	1.57
23. การส่งเสริมคนทำความดี	-	-	-	-	3	-	3	1.57
24. ความกล้าทางจริยธรรม	1	-	-	-	-	-	1	0.52
รวม	42	1	24	46	37	42	192	100

จากตารางที่ 4.1 คุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียนของกลุ่มวิชา
ภาษา พบว่ามีจำนวนครบทุกด้าน โดยมีความถี่รวมทั้งหมด 192 ครั้ง คุณลักษณะทางจริยธรรม
เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 5 ลำดับแรก มีจำนวนทั้งหมด 7 คุณลักษณะ คือ ความมัธยัสถ์
ประหยัด ความเมตตากรุณา คุณลักษณะละ 17 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.85 การรู้จักสามัคคี
และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ คุณลักษณะละ 16 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.33 ความเสียสละ ความ
กตัญญูกตเวที ความอดุทธาหะ ขยันหมั่นเพียร คุณลักษณะละ 15 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.81
ส่วนคุณลักษณะทางจริยธรรม 5 ลำดับสุดท้าย คือ ความยุติธรรม ความไม่ใฝ่รู้ การรู้จักประมาณตน
การไม่เบียดเบียนกัน ความกล้าทางจริยธรรม คุณลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.52

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 4.2 คุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียน กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์

คุณลักษณะทางจริยธรรม	วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์			รวมทั้งหมด	คิดเป็นร้อยละ
	รายวิชา	ว.101	ว.102		
1. ความรับผิดชอบ	1	-	-	1	2.86
2. ความซื่อสัตย์สุจริต	-	-	-	-	-
3. ความมีเหตุผล	2	-	2	4	11.43
4. ความกตัญญูกตเวที	-	-	-	-	-
5. ความมีระเบียบวินัย	1	-	-	1	2.86
6. ความเสียสละ	-	-	-	-	-
7. การรู้จักสามัคคี	1	2	-	3	8.57
8. ความมีธรรมาภิบาล	1	2	-	3	8.57
9. ความยุติธรรม	-	-	-	-	-
10. ความอดทนอดกลั้น	1	-	-	1	2.86
11. ความเมตตากรุณา	-	-	-	-	-
12. การพึ่งตนเอง	-	-	-	-	-
13. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	-	-	-	-	-
14. การมีศีลจรรยาและความจริงใจ	-	-	-	-	-
15. ความมีสติรู้ผิดชอบชั่วดี	1	2	-	3	8.57
16. ความอดทนอดกลั้น	1	-	-	1	2.86
17. การตรงต่อเวลา	-	-	-	-	-
18. ความเป็นผู้มีวัฒนธรรม	-	-	-	-	-
19. ความใฝ่รู้	3	3	12	18	51.42
20. การรู้จักประมาณตน	-	-	-	-	-
21. การไม่เบียดเบียนกัน	-	-	-	-	-
22. ความมีสัมมาคารวะ	-	-	-	-	-
23. การส่งเสริมคนทำความดี	-	-	-	-	-
24. ความกล้าทางจริยธรรม	-	-	-	-	-
รวม	12	9	14	35	100

จากตารางที่ 4.2 คุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียนกลุ่มวิชา
วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ มีจำนวน 9 ด้าน โดยมีความถี่รวมทั้งหมด 35 ครั้ง คุณลักษณะ
ทางจริยธรรมที่เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ ความใฝ่รู้ 18 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ
51.42 ความมีเหตุผล 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 11.43 การรู้จักสามัคคี ความมีธำรง
ประหัยด์ ความมีสติรู้ผิดชอบชั่วดี คุณลักษณะละ 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.57 ความรับ
ผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความอดุสาหะ ชยันหมั่นเพียร และความอดทนอดกลั้น
คุณลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.86 ส่วนคุณลักษณะทางจริยธรรมที่ไม่ปรากฏ ใน
หนังสือเรียนกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ มีทั้งหมด 15 ด้าน ได้แก่ ความซื่อสัตย์ สุจริต
ความกตัญญูกตเวที ความเสียสละ ความยุติธรรม ความเมตตากรุณา การพึ่งตนเอง
ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การมีสำัจจะ และความจริงใจ การตรงต่อเวลา ความเป็นผู้มี
วัฒนธรรม การรู้จักประมาณตน การไม่เบียดเบียนกัน ความมีสัมมาคารวะ การส่งเสริม
คนทำความดี ความกล้าทางจริยธรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 4.3 คุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียน กลุ่มวิชาสังคมศึกษา

คุณลักษณะทางจริยธรรม	รายวิชา											รวม	คิดเป็นร้อยละ		
	ส.101	ส.102	ส.012	ส.026	ส.027	ส.032	ส.043	ส.053	ส.071	ส.072	ส.101				
														ทั้งหมด	ร้อยละ
														พระนครศาสนา	
1. ความรับผิดชอบ	2	2	2	1	-	3	7	-	-	2	1	20	6.78		
2. ความซื่อสัตย์สุจริต	2	2	5	-	-	2	1	-	3	2	2	19	6.44		
3. ความมีเหตุผล	1	-	-	4	1	1	-	-	-	1	3	11	3.73		
4. ความกตัญญูกตเวที	1	2	2	-	-	-	1	-	1	1	1	9	3.05		
5. ความมีระเบียบวินัย	3	2	2	-	1	1	6	1	1	5	1	23	7.80		
6. ความเสียสละ	2	3	4	-	-	-	-	-	1	2	5	17	5.76		
7. การรู้จักสามัคคี	5	2	-	3	3	2	1	2	2	3	-	23	7.80		
8. ความมีธรรมาภิบาล	2	2	1	-	1	6	-	3	1	2	3	21	7.12		
9. ความยุติธรรม	2	2	1	-	2	-	4	-	-	1	1	13	4.41		
10. ความอดทนอดกลั้น	1	6	3	-	1	5	-	-	-	2	3	21	7.12		
11. ความเมตตากรุณา	3	2	3	-	-	1	-	1	-	3	6	19	6.44		
12. การพึ่งตนเอง	-	-	-	-	-	4	-	-	-	1	-	5	1.69		
13. ความเชื่อเพื่อเพื่อน	-	3	2	-	1	1	-	-	2	1	5	15	5.08		
14. การมีสัจจะและความจริงใจ	1	2	1	-	-	-	-	-	1	3	2	10	3.39		
15. ความมีสิทธิรับผิดชอบ	3	-	-	-	-	1	-	1	-	3	3	11	3.73		
16. ความออกนอกกรอบ	-	2	2	-	-	4	-	-	-	1	2	11	3.73		
17. การตรงต่อเวลา	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	3	1.02		
18. ความเป็นผู้มีวัฒนธรรม	-	-	1	-	-	1	-	-	2	2	2	8	2.71		
19. ความไม่รู้	2	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	5	1.69		
20. การรู้จักประมาณตน	1	-	3	-	-	1	-	-	-	2	3	10	3.39		
21. การไม่เบียดเบียนกัน	1	2	2	-	-	1	-	2	2	3	13	4.41			
22. ความมีสัมมาคารวะ	1	3	1	-	-	-	-	-	-	1	-	6	2.03		
23. การส่งเสริมคนทำความดี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
24. ความกล้าทางจริยธรรม	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0.68		
รวม	35	37	39	8	10	34	21	8	17	41	46	295	100		

จากตารางที่ 4.3 คุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียนกลุ่มวิชา
สังคมศึกษา มีจำนวน 23 ด้าน โดยมีความถี่รวมทั้งหมด 295 ครั้ง คุณลักษณะทางจริยธรรม
ที่เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 5 ลำดับแรก คือ ความมีระเบียบวินัย การรู้จักสามัคคี
คุณลักษณะละ 23 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.80 ความมีธรรมาภิบาล ประหยัด ความอดทนอดกลั้น ซื่อสัตย์
ซื่อสัตย์ คุณลักษณะละ 21 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.12 ความรับผิดชอบ 20 ครั้ง คิดเป็น
ร้อยละ 6.78 ส่วนคุณลักษณะทางจริยธรรม 5 ลำดับสุดท้าย คือ ความมีสัมมาคารวะ 6
ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.03 ความไม่ฟุ้งซ่านและการพึ่งตนเอง คุณลักษณะละ 5 ครั้ง คิดเป็น
ร้อยละ 1.69 การตรงต่อเวลา 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.02 ความกล้าทางจริยธรรม 2
ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.68 ส่วนคุณลักษณะทางจริยธรรมที่ไม่ปรากฏมีเพียงด้านเดียว คือ
การส่งเสริมคนทำความดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 4.4 คุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียน กลุ่มวิชาพัฒนาบุคลากร

รายวิชา	พลานามัย	ศิลปศึกษา	รวมทั้งหมด	คิดเป็นร้อยละ
	พ.๑11	ศ.101		
คุณลักษณะทางจริยธรรม	พ.๑12	ศ.102		
1. ความรับผิดชอบ	2	-	2	4.35
2. ความซื่อสัตย์สุจริต	-	-	-	-
3. ความมีเหตุผล	8	1	9	19.57
4. ความกตัญญูกตเวที	-	-	-	-
5. ความมีระเบียบวินัย	11	1	12	26.09
6. ความเสียสละ	2	1	3	6.52
7. การรู้จักสามัคคี	-	2	2	4.35
8. ความมัธยัสถ์ ประหยัด	2	1	3	6.52
9. ความยุติธรรม	-	-	-	-
10. ความอดสาหะ ชัยนหมั่นเพียร	-	2	2	4.35
11. ความเมตตากรุณา	2	-	2	4.35
12. การพึ่งตนเอง	2	-	2	4.35
13. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	-	-	-	-
14. การมีสัจจะและความจริงใจ	-	-	-	-
15. ความมีสติรู้ผิดชอบชั่วดี	2	-	2	4.35
16. ความอดทนอดกลั้น	1	-	1	2.17
17. การตรงต่อเวลา	-	-	-	-
18. ความเป็นผู้มีวัฒนธรรม	3	2	5	10.86
19. ความใฝ่รู้	-	-	-	-
20. การรู้จักประมาณตน	1	-	1	2.17
21. การไม่เบียดเบียนกัน	-	-	-	-
22. ความมีสัมมาคารวะ	-	-	-	-
23. การส่งเสริมคนทำความดี	-	-	-	-
24. ความกล้าทางจริยธรรม	-	-	-	-
รวม	36	10	46	100

จากตารางที่ 4.4 คุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียนกลุ่มวิชา พัฒนาบุคลิกภาพ มีจำนวน 13 ด้าน โดยมีความถี่รวมทั้งหมด 46 ครั้ง คุณลักษณะทางจริยธรรมที่เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ ความมีระเบียบวินัย 12 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 26.09 ความมีเหตุผล 9 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 19.57 ความเป็นผู้มีวินัยธรรม 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 10.86 ความเสียสละ ความมีธยัสถ์ ประหยัด คุณลักษณะละ 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.52 ความรับผิดชอบ การรู้จักสามัคคี ความอดสาหะ ขยันหมั่นเพียร ความเมตตากรุณา การพึ่งตนเอง ความมีสติรู้ผิดชอบชั่วดี คุณลักษณะละ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.35 ความอดทนอดกลั้น การรู้จักประมาณตน คุณลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.17 ส่วนคุณลักษณะทางจริยธรรมที่ไม่ปรากฏในหนังสือเรียนกลุ่มวิชาพัฒนาบุคลิกภาพ มีทั้งหมด 11 ด้าน ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญูกตเวที ความยุติธรรม ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การมีสัจจะและความจริงใจ การตรงต่อเวลา ความไม่รู้จักการไม่เบียดเบียนกัน ความมีสัมมาคารวะ การส่งเสริมคนทำความดี ความกล้าทางจริยธรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 4.5 คุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียน กลุ่มวิชาการทำงานและอาชีพ

เอกสาร	ง.101	ง.102	ง.103	ง.014	รวมทั้งหมด	คิดเป็นร้อยละ
คุณลักษณะทางจริยธรรม						
1. ความรับผิดชอบ	-	-	-	1	1	4.55
2. ความซื่อสัตย์สุจริต	-	-	-	-	-	-
3. ความมีเหตุผล	-	-	1	1	2	9.09
4. ความกตัญญูกตเวที	-	-	-	-	-	-
5. ความมีระเบียบวินัย	-	-	1	-	1	4.55
6. ความเสียสละ	1	-	-	-	1	4.55
7. การรู้จักสามัคคี	-	-	-	-	-	-
8. ความมัธยัสถ์ ประหยัด	2	3	4	2	11	50
9. ความยุติธรรม	-	-	-	-	-	-
10. ความอดสาหะ ขยันหมั่นเพียร	-	-	-	-	-	-
11. ความเมตตากรุณา	1	-	-	-	1	4.55
12. การพึ่งตนเอง	-	-	-	-	-	-
13. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	-	-	-	-	-	-
14. การมีสัจจะและความจริงใจ	-	-	-	-	-	-
15. ความมีสติรู้ผิดชอบชั่วดี	-	-	1	-	1	4.55
16. ความอดทนอดกลั้น	-	-	-	-	-	-
17. การตรงต่อเวลา	-	-	-	-	-	-
18. ความเป็นผู้มีวินัยธรรม	1	-	-	-	1	4.55
19. ความใฝ่รู้	-	-	-	-	-	-
20. การรู้จักประมาณตน	1	2	-	-	3	13.64
21. การไม่เบียดเบียนกัน	-	-	-	-	-	-
22. ความมีสัมมาคารวะ	-	-	-	-	-	-
23. การส่งเสริมคนทำความดี	-	-	-	-	-	-
24. ความกล้าทางจริยธรรม	-	-	-	-	-	-
รวม	6	5	7	4	22	100

จากตารางที่ 4.5 คุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียนกลุ่มวิชา
 การงานและอาชีพ มีจำนวน 9 ด้าน โดยมีความถี่รวมทั้งหมด 22 ครั้ง คุณลักษณะ
 ทางจริยธรรมที่เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ ความมัธยัสถ์ ประหยัด 11 ครั้ง คิดเป็น
 ร้อยละ 50 การรู้จักประมาณตน 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 13.64 ความมีเหตุผล 2 ครั้ง
 คิดเป็นร้อยละ 9.09 ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ ความ
 เมตตากรุณา ความมีสติรู้ผิดชอบชั่วดี ความเป็นผู้มีวัฒนธรรม คุณลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็น
 ร้อยละ 4.55 ส่วนคุณลักษณะทางจริยธรรมที่ไม่ปรากฏในหนังสือเรียนกลุ่มวิชาการงานและ
 อาชีพ มีทั้งหมด 15 ด้าน ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญูกตเวที การรู้จักสามัคคี
 ความยุติธรรม ความอดสาหัส ชยันหมั่นเพียร การพึ่งตนเอง ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การ
 มีสัจจะและความจริงใจ ความอดทนอดกลั้น การตรงต่อเวลา ความไม่ไม่รู้ การไม่เบียดเบียน
 กัน ความมีสัมมาคารวะ การส่งเสริมคนทำความดี และความกล้าทางจริยธรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 5 คุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในคู่มือครู*

คุณลักษณะทางจริยธรรม	เอกสาร	กลุ่มวิชา ภาษา	กลุ่มวิชา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์	กลุ่มวิชา สังคมศึกษา	กลุ่มวิชา พัฒนาบุคลิก ภาพ	กลุ่มวิชา การทำงาน และอาชีพ	รวม ความถี่	คิดเป็น ร้อยละ
1. ความรับผิดชอบ	-	-	1	-	2	-	3	5.88
2. ความซื่อสัตย์สุจริต	-	-	-	-	1	-	1	1.96
3. ความมีเหตุผล	-	-	6	-	-	-	6	11.76
4. ความกตัญญูกตเวที	-	-	-	-	-	-	-	-
5. ความมีระเบียบวินัย	-	-	2	-	3	-	5	9.80
6. ความเสียสละ	-	-	-	-	1	-	1	1.96
7. การรู้จักสามัคคี	-	-	3	-	1	-	4	7.84
8. ความมีจรรยาบรรณ	-	-	3	-	1	-	4	7.84
9. ความยุติธรรม	-	-	-	-	-	-	-	-
10. ความอดทนอดกลั้น ขยันหมั่นเพียร	-	-	-	-	2	-	2	3.93
11. ความเมตตากรุณา	-	-	-	-	1	-	1	1.96
12. การพึ่งตนเอง	-	-	2	-	2	-	2	3.93
13. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	-	-	-	-	-	-	-	-
14. การมีสัจจะและความจริงใจ	-	-	-	-	-	-	-	-
15. ความมีสติรู้ผิดชอบชั่วดี	-	-	3	-	-	-	3	5.88
16. ความอดทนอดกลั้น	-	-	-	-	2	-	2	3.93
17. การตรงต่อเวลา	-	-	-	-	1	-	1	1.96
18. ความเป็นผู้มีวิถัฒนธรรม	-	-	-	-	1	-	1	1.96
19. ความใฝ่รู้	-	-	15	-	-	-	15	29.41
20. การรู้จักประมาณตน	-	-	-	-	-	-	-	-
21. การไม่เบียดเบียนกัน	-	-	-	-	-	-	-	-
22. ความมีสัมมาคารวะ	-	-	-	-	-	-	-	-
23. การส่งเสริมคนทำความดี	-	-	-	-	-	-	-	-
24. ความกล้าทางจริยธรรม	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	-	-	35	-	16	-	51	100

* คู่มือที่มีใช้ตามความเป็นจริงมีเพียง 2 กลุ่มวิชา (วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์, พัฒนาบุคลิกภาพ)

จากตารางที่ 5 คุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในคู่มือครูของทั้ง 5 กลุ่มวิชา พบว่า มีจำนวน 15 ด้าน โดยมีความถี่รวมทั้งหมด 51 ครั้ง คุณลักษณะทางจริยธรรมที่เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ ความใฝ่รู้ 15 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 29.41 ความมีเหตุผล 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 11.76 ความมีระเบียบวินัย 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 9.80 การรู้จักสามัคคี และความมีธรรมาภิบาล ประหยัด คุณลักษณะละ 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.84 ความรับผิดชอบ ความมีสติรู้ผิดชอบชั่วดี คุณลักษณะละ 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.88 ความอดทนอดกลั้น การพึ่งตนเอง ความอดทนอดกลั้น คุณลักษณะละ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.93 ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความเมตตากรุณา การตรงต่อเวลา ความเป็นผู้มีวินัย คุณลักษณะละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.96 ส่วนคุณลักษณะทางจริยธรรมที่ไม่ปรากฏในคู่มือครูของทั้งหมด 5 กลุ่มวิชา มีทั้งหมด 9 ด้าน ได้แก่ ความกตัญญูต่อบุคคล ความยุติธรรม ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การมีสัจจะและความจริงใจ การรู้จักประมาณตน การไม่เบียดเบียนกัน ความมีสัมมาคารวะ การส่งเสริมคนทำความดี ความกล้าทางจริยธรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 5.1 คุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในคู่มือครู กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์

รายวิชา	ว.102	ค.101	รวมทั้งหมด	คิดเป็นร้อยละ
คุณลักษณะทางจริยธรรม		ค.102		
1. ความรับผิดชอบ	1	-	1	2.86
2. ความซื่อสัตย์สุจริต	-	-	-	-
3. ความมีเหตุผล	3	3	6	17.14
4. ความกตัญญูกตเวที	-	-	-	-
5. ความมีระเบียบวินัย	2	-	2	5.71
6. ความเสียสละ	-	-	-	-
7. การรู้รักสามัคคี	2	1	3	8.57
8. ความมัธยัสถ์ ประหยัด	3	-	3	8.57
9. ความยุติธรรม	-	-	-	-
10. ความอดสาหัส ขยันหมั่นเพียร	-	-	-	-
11. ความเมตตากรุณา	-	-	-	-
12. การพึ่งตนเอง	1	1	2	5.71
13. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	-	-	-	-
14. การมีสัจจะและความจริงใจ	-	-	-	-
15. ความมีสติรู้ผิดชอบชั่วดี	3	-	3	8.57
16. ความอดทนอดกลั้น	-	-	-	-
17. การตรงต่อเวลา	-	-	-	-
18. ความเป็นผู้มีวินัยธรรม	-	-	-	-
19. ความใฝ่รู้	3	12	15	42.86
20. การรู้จักประมาณตน	-	-	-	-
21. การไม่เบียดเบียนกัน	-	-	-	-
22. ความมีสัมมาคารวะ	-	-	-	-
23. การส่งเสริมคนทำความดี	-	-	-	-
24. ความกล้าทางจริยธรรม	-	-	-	-
รวม	18	17	35	100

จากตารางที่ 5.1 คุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในคู่มือครูของกลุ่มวิชา
วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ พบว่า มีจำนวน 8 ด้าน โดยมีความถี่รวมทั้งหมด 35 ครั้ง
คุณลักษณะทางจริยธรรมที่เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ ความใฝ่รู้ 15 ครั้ง คิดเป็น
ร้อยละ 42.86 ความมีเหตุผล 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.14 การรู้จักสามัคคี ความ
มีธำรง ประหยัด ความมีสติรู้ผิดชอบชั่วดี คุณลักษณะละ 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.57
ความมีระเบียบวินัย การพึ่งตนเอง คุณลักษณะละ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.71 ความรับ
ผิดชอบ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.86 ส่วนคุณลักษณะทางจริยธรรมที่ไม่ปรากฏในคู่มือครูของ
กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ มีทั้งหมด 16 ด้าน ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญู
กตเวที ความเสียสละ ความยุติธรรม ความอดสาหะ ชัยนหมั่นเพียร ความเมตตากรุณา
ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การมีลัจจะและความจริงใจ ความอดทนอดกลั้น การตรงต่อเวลา
ความเป็นผู้มีวินัยธรรม การรู้จักประมาณตน การไม่เบียดเบียนกัน ความมีสัมมาคารวะ
การส่งเสริมคนทำความดี ความกล้าทางจริยธรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 5.2 คุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในคู่มือครู กลุ่มวิชาพัฒนาบุคลิกภาพ

คุณลักษณะทางจริยธรรม	รายวิชา พ.101 พ.102	รวมทั้งหมด	คิดเป็นร้อยละ
1. ความรับผิดชอบ	2	2	12.50
2. ความซื่อสัตย์สุจริต	1	1	6.25
3. ความมีเหตุผล	-	-	-
4. ความกตัญญูกตเวที	-	-	-
5. ความมีระเบียบวินัย	3	3	18.75
6. ความเสียสละ	1	1	6.25
7. การรู้จักสามัคคี	1	1	6.25
8. ความมัธยัสถ์ ประหยัด	1	1	6.25
9. ความยุติธรรม	-	-	-
10. ความอดทนอดกลั้น ชยันหมั่นเพียร	2	2	12.50
11. ความเมตตากรุณา	1	1	6.25
12. การพึ่งตนเอง	-	-	-
13. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	-	-	-
14. การมีสัจจะและความจริงใจ	-	-	-
15. ความมีสติรู้ผิดชอบชั่วดี	-	-	-
16. ความอดทนอดกลั้น	2	2	12.50
17. การตรงต่อเวลา	1	1	6.25
18. ความเป็นผู้มีวินัยธรรม	1	1	6.25
19. ความใฝ่รู้	-	-	-
20. การรู้จักประมาณตน	-	-	-
21. การไม่เบียดเบียนกัน	-	-	-
22. ความมีสัมมาคารวะ	-	-	-
23. การส่งเสริมคนทำความดี	-	-	-
24. ความกล้าทางจริยธรรม	-	-	-
รวม	16	16	100

จากตารางที่ 5.2 คุณลักษณะทางจริยธรรมที่ปรากฏในคู่มือครูกลุ่มวิชาพัฒนา
 บุคลิกภาพ มีจำนวน 11 ด้าน โดยมีความถี่รวมทั้งหมด 16 ครั้ง คุณลักษณะทางจริยธรรม
 ที่เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ ความมีระเบียบวินัย 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 18.75
 ความรับผิดชอบ ความอดทนอดกลั้น ชัยชนะแห่งใจ ความอดทนอดกลั้น คุณลักษณะละ 2 ครั้ง
 คิดเป็นร้อยละ 12.50 ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ การรู้จักสามัคคี ความมีธรรมา
 ประหยัด ความเมตตากรุณา การตรงต่อเวลา ความเป็นผู้มีวิวัฒนาการ คุณลักษณะละ 1
 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.25 ส่วนคุณลักษณะทางจริยธรรมที่ไม่ปรากฏในคู่มือครูของกลุ่มวิชาพัฒนา
 บุคลิกภาพ มีทั้งหมด 13 ด้าน ได้แก่ ความมีเหตุผล ความกตัญญูกตเวที ความยุติธรรม
 การพึ่งตนเอง ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การมีสัจจะและความจริงใจ ความมีสติรู้ผิดชอบชั่วดี
 ความใฝ่รู้ การรู้จักประมาณตน การไม่เบียดเบียนกัน ความมีสัมมาคารวะ การส่งเสริม
 คนทำความดี ความกล้าทางจริยธรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย